

A HELV. HITV. NAGY-KÁROLYI EGYHÁZMEGYE

1879. deczember hó 5-ik napján

NAGY-KÁROLYBAN TARTOTT

KÖZGYÜLÉSÉNEK

J E G Y Z Ő K Ö N Y V E.

Jelen voltak:

Szilágyi Lajos esperest, Kulin Imre segédgondnok, gróf Dégenfeld József, Szilágyi Antal világi tanácsbírák, Asztalos György, Bajza István, Nagy Gáspár, Lengyel Pál, Tukacs Lajos, Uray József lelkészek, Nagy Ferencz, Hegedüs Lajos kaplonyi, Kun Mihály kis-majtényi, Csomai Ferencz, Tukacs János genci megbízott képviselők.

1. Nagytiszteletű esperest ur felemlítvén, hogy ezen gyűlésnek kiváló tárgyai lettek volna: a főtiszteletű egyházkerületi gyűlés részéről leküldött államsegély felosztása, az özvegy-árva-gyámintézet igazgató választmányának megválasztása; de miután az idő rendkívüli viszontagságai miatt felette csekély számmal jelentek meg az illetők, ez utóbbi tárgy más népesebb gyűlésre halasztásával, ez alkalommal, csak az államsegély felosztását bocsátja tárgyalás alá, felvéve még némely sürgős elintéztet igénylő ügyeket is. Ezután a gyűlést megnyitottnak nyilvánította.

2. Az egyházi-tanácsbírák közül egy sem jelenvén meg, ideiglenes egyházi-tanácsbírákúl e gyűlésre: Asztalos György, Nagy Gáspár, Bajza István, jegyzőül pedig Uray József lelkészek helyettesítették s eskettettek fel.

3. A genci, kismajtényi, kaplonyi és körtvélyesi egyházak részéről küldött képviselők bemutatott megbízó leveleik rendben találtatván;
Levéltárba tétetni határozatnak.

4. Olvastatott nagytiszteletű egyházkerületi pénztárnok urnak, nagytiszteletű esperest urhoz irt hivatalos levele, melyben az egyházmegyénket illető államsegélyi részletet következő kimutatás mellett küldi le: a gyámintézet részére 457 frt, egyházak, lelkészek és tanítók közt leendő kiosztás végett 456 frt; összesen: 913 forint.

Mely összegből 457 frt az özvegy-árva-gyámintézet pénztárnokának nyugta mellett kezelés végett átadatni rendeltetik.

A többi 456 forint pedig az eddigelé e tekintetben követett arány szerint, — ugyanis a folyamodó egyházak közt az egész összeg $\frac{1}{3}$ része: 152 frt; a lelkészek közt fentmaradt 304 frtnak $\frac{2}{3}$ része azaz: 202 frt; tanítók közt a megmaradt $\frac{1}{3}$ vagyis: 102 frt, — következőképen osztott ki:

A 150 forintból 8 egyház, névleg: Endréd, Kaplony, Papos, Kis-majtény, Dengeleg, Szent-Miklós, Szaniszló, Bere, nyert egyenként 19 frtot.

202 frt a kaplonyi, pályi, paposi, irinyi, dengelegi, domahidai, mérki, szaniszlói, kis-majtényi, daróczy, parasznyi, összesen 11 lelkész között egyenlő arányban osztatván fel, jutott egy részre: 18 frt 36 kr.

Végül 102 frtból következő 10 tanítónak adatott fejenként 10 frt 20 kr.: pályi, paposi, irinyi, dengelegi, domahidai, mérki, daróczy, szaniszlói, szent-miklósi és bőrvélyi leánytanítónak. A ny.-megyesi tanító, mint ki

egyházmegyénk egyik legjobb jövedelmű egyházában szolgál, — kérvénye figyelmén kívül hagyván, — államségélyben nem részesítettett.

Az így felosztott államségély nyugta melletti kiadásával nagytiszteletű esperest ur bízott meg.

5. Olvastattott a kis-majtényi egyház előjárónak nagytiszteletű esperest urhoz intézett kérvénye, melyben előadván, miszerint Nagy János tanítójuk, folytonos részeskedése, több társaságból kiadotása, arculverése s tanítói tisztének teljes elhanyagolása miatt, általános elégedetlenség s közmegebotránkozás tárgyává lett, ugyanígy, hogy a szülők gyermekeiknek iskolába küldését is megtagadták, minek folytán az iskoláztatás teljesen függőben van; kéri ez ügyet küldöttségileg megvizsgáltatni, s ennek alapján tanítót hivatalától elmozdítani. Ezzel kapcsolatban olvastattott: előbb a kis-majtényi községi előjárónak másolatban csatolt, Nagy János tanító nejt lopás miatt 10 forintban elmarasztaló ítélete; majd az egyháztanács ennek következtében hozott jegyzőkönyvi határozata; mely a lopásban a tanítót is bünt részesnek állítja s tőle, mint a közkerőliség megmetelyezőjétől, egyházunknak s a tanítói-testületnek meggyalázójától; iskolájuk további vezetését megvonni kívánja, sőt egyházukból törvényes utoni eltávolítását kérelmezni, elhatározza.

Olvastattott továbbá nagytiszteletű esperest ur által ez ügyben kimenesztett küldöttséghez, — az egyházi előjáróság tanító ellen uolag előadott vádjait; Nagy János tanítónak az egyházi előjáróság által ellene emelt minden vádakra pontoként tett védekezési nyilatkozatát; végül mindkét fél által előállított tanuk vallomását tartalmazó, — vizsgálati jegyzőkönyve. Ezután pedig a küldöttség véleménye, mely az általa tett vizsgálat alkalmával, úgy hivatalos, mint magánuton szerzett meggyőződése nyomán, az egyház által tanító ellen emelt minden vádakat teljesen bebizonyítottaknak tartja, annyival is inkább, mert azoknak nagyobb és épen súlyosabb részét tanító is beösméri; és mert az általa előállított tanuk közül, mellette egy sem, de egy éppen ellene bizonyít; ugyanazért tanítót: a ref. iskolai nevelés, a közkerőliség és vallásosság érdekében, állomásától elmozdítandónak véleményezi.

Ezután olvastattott Nagy János tanítónak, előbb, nagytiszteletű esperest urhoz intézett védekező kérelme: melyben magát a lopás bűnében ártatlannak, az ellene emelt vádakat igaztalanoknak állítja, s ügyét megvizsgáltatni kéri; aztán egyházmegyei közgyűlésünkhöz intézett kérvénye, melyben minden más vádakat illetőleg a vizsgáló küldöttség előtt általa elmondottakra hivatkozik; egyedül csak azon vádra teszen nyilatkozatot: hogy a gyermekeket hetekig nem tanítja, s ennek okául az egyházi előjáróságot állítja. Végül olvastattott: Nagy János tanítónak a küldöttség előtti meg nem jelenését igazoló és férjét az általa elkövetett lopás büntényében ártatlannak nyilvánító sajátkezű irata.

A felolvasott vizsgálati jegyzőkönyv és összes ügyiratokban foglalt bizonyítékok alapján meggyőződén közgyűlésünk, a Nagy János tanító ellen emelt vádak igaz volta felől; ugyanazért a küldöttség véleményét magáévá téve, őt, mint tanítói tisztében hanyag, rossz magaviseleté által többször megbélyegzett, a közkerőliség, vallásosság és nevelés érdekében egyiránt károsra vált egyént: a tanítót hivatalra teljesen érdemtelennek nyilvánítja s egyhangulag kimondott törvényszéki ítéletében, jelen állásától azonnal és a tanítói tisztnek egyházmegyénkbeni további viselésétől véglegesen elmozdítja.

E határozat ellen Nagy János tanító fellebbezését jelentette be; ugyanazért a jegyzőkönyv minden e tárgyban ügyiratokkal együtt a főtiszteletű egyházkerületi gyűlésre felterjesztetni határozattott.

6. Olvastattott az érkörtvélyesi egyház belhivatalnokainak nagytiszteletű esperest urhoz intézett kérvénye, melyben — miután érzékenyen elpanaszolják, miszerint lakóhelyeik s azoknak kerítései végpusztulásra jutottak, s fizetések több évek óta vagy éppen nem, vagy hiányosan szolgáltatottak ki, — kéri az e tekintetben szükséges intézkedéseknek elnöki utoni megtételét.

Szigorúan kötelességébe teszi közgyűlésünk az érkörtvélyesi egyházi előjáróságnak, miszerint: egyházi hivatalnokait minden kint levő fizetését haladéktalanul hajtja be s szolgáltatassa ki; ugyszinte a romladozó egyházi épületeken a szükséges kijavításokat azonnal tétesse meg.

7. Genesi lelkipásztor másolatban felmutatja, Latinovits László szolgabíró urnak, egy, a községi és körjegyző urakhoz intézett szigorú körrendeletét, melyben hivatkozással f. évi november hó 6. s több napjain tartott megyei rendes bizottmányi közgyűlése 196. sz. alatt hozott határozatára, — büntetés terhe alatt meghagyja, jövőre a közmunka összeírások alkalmával, lelkészek felvételét is.

Egyházmegyei gyűlésünk nagy megütközéssel látja e szolgabírói rendeletből, hogy jelen alkotmányos korszak olynemű új terheket ró a különben is csekély jövedelmű, hivatalos uton oly sok díjtalan szolgálatra kötelezett lelkészekre; melynek viselése alól, még a legönkényesebb abszolút kormány alatt is felváltak mentve; ugyanazért elhatározza felkérni a főtiszteletű egyházkerületi gyűlést az iránt: hogy e sérelmes rendeletnek megsemmisítését, a nagyméltóságu belügyminiszteriumnál, hivatalos uton mielőbb eszközölje ki.

8. A még betűtlenül levő egyházi tanácsbírói hivatalra 27 egyházból beérkezett szavazatok felbontatván, kitűnt: hogy Biró Károly 14, Lövei Pál 12, Vityi Bertalan 1 szavazatot nyertek.

Minek folytán Biró Károly a beérkezett szavazatok többségével elválasztott, egyházmegyei egyházi-tanácsbírónak nyilvánítottattott. A szabályellenesen Vityi Bertalanra szavazott számosszei egyház megrovatik. A szavazatot nem küldött: szalkai, hodászi, k-jánosi, apáti, vitkai, parasznyi, fábánházi és ilki számszerint 8 egyház közül, a melyik szavazatának elmaradását kellően igazolni nem képes, egyházmegyénk határozata értelmében 2 forintig büntettni rendeltetik.

9. Jelen gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésével: Asztalos György, gróf Dégenfeld József és Uray József bízott meg.

Jegyzette: Uray József helyettesített jegyző.

Hitelesítettett: 1879. november 12.

Uray József.

Asztalos György.

Gróf Dégenfeld József.